

Асоціація
УМДПЛ
UMDPL
Association

Асоціація українських моніторів дотримання прав людини
в діяльності правоохоронних органів

Association of Ukrainian Human Rights Monitors
on Law Enforcement

*харківська
правозахисна
група*



*kharkiv
human rights
protection group*

«Відчиніть! Міліція!»



ЦЕ ВИДАННЯ ЗДІЙСНЕНО ЗА ФІНАНСОВОЇ
SPONSORED BY THE INTERNATIONAL
ТА ЕКСПЕРТНОЇ ПІДТРИМКИ
RENAISSANCE FOUNDATION
МІЖНАРОДНОГО ФОНДУ "ВІРОДЖЕННЯ"



«Відчиніть! Міліція!» — саме такий наказ ти можеш раптово почути, коли одного разу підійдеш до вхідних дверей своєї квартири, щоб довідатись, хто так наполегливо тисне на кнопку дзвінка.

Не зважай на суворий тон за дверима і пам'ятай: стаття 30 Конституції України та стаття 14-1 Кримінально-процесуального кодексу України гарантує кожній людині недоторканність житла. Це означає, що співробітник міліції може зайти до помешкання лише за згодою осіб, які мешкають у ньому, або за вмотивованим рішенням суду.

Тому, почувши цю безапеляційну вимогу, не поспішай одразу запрошувати міліціонерів до своєї квартири, а зроби такі кроки задля своєї безпеки:

- переконайся, що до тебе завітали саме співробітники міліції — **вимагай пред'явити службові посвідчення**, які ти можеш роздивитися через вічко у дверях;
- **ретельно розпитай правоохоронців про мету їхнього візиту**. Пояснення на кшталт: «Поговорити треба» або «Відчиніть — тоді й пояснимо», — не бери до уваги — ти повинен знати й розуміти конкретну причину інтересу міліціонерів до тебе або твого житла. Зверни увагу на зовнішній вигляд співробітників, це дасть тобі можливість зробити певні висновки про справжню мету їхнього візиту: дільничний інспектор міліції під час відвідування громадян повинен бути у форменому одязі, оперативні співробітники форму, як правило, не носять;
- якщо міліціонери наполягають на необхідності надання якихось пояснень, не відчиняючи дверей, запитай (а при можливості занотуй) їхні прізвища, з якого вони райвідділу та що саме їх цікавить. **Запропонуй спілкування через двері**, а якщо вони вимагають надання

письмових пояснень, — **попроси залишити у дверях письмову повістку** з викликом у міліцію;

- якщо правоохоронці в грубій формі наполягають на необхідності зайти до твоєї квартири, **запитай, чи є в них вмотивоване рішення суду про обшук або огляд житла**. За відсутності такого рішення повідом, що своїми діями вони порушують законодавство України і якщо тебе не залишать у спокої, ти будеш телефонувати на «гарячу лінію» прокуратури та служби внутрішньої безпеки. Якщо рішення суду про обшук житла є — вимагай зачитати його і показати тобі через вічко у дверях. Одразу телефонуй сусідам та знайомим — буде краще, коли ти відчиниш правоохоронцям двері у їх присутності;
- якщо міліціонери, не маючи рішення суду, погрожують зламати вхідні двері, грюкають у них і ти бачиш серйозність їхніх намірів, — **зателефонуй на номер «1-02» та сам виклич до себе міліцію**. У черговій частині це повідомлення буде автоматично записане на магнітній носії і, у разі потреби, буде свідчити на твою користь. Під час розмови з черговим не ображай міліціонерів, а просто повідом про те, що невідомі особи скоюють стосовно тебе злочин, представляючись співробітниками міліції, вчиняють спробу протизаконно проникнути до твого житла. Проінформуй, що українські міліціонери не можуть діяти подібним чином, а тому, схоже на те, до тебе мають намір вдертися злочинці. Проси обов'язково зареєструвати твій телефонний дзвінок як повідомлення про скоєння злочину і вимагай направлення до тебе оперативно-слідчої групи та відповідального від керівництва міліцейського підрозділу (керівник міліції вищої ланки, який чергує цілодобово

і зобов'язаний виїжджати на надзвичайні події та контролювати дотримання міліціонерами конституційних прав громадян). Крім цього, обов'язково зателефонуй знайомим або поклич сусідів — міліціонери дуже не люблять свідків своїх протиправних дій;

- якщо до тебе завітав дільничний інспектор міліції у формі й ти таки вирішив поспілкуватися з ним віч-на-віч — категорично не погоджуйся на розмову у своїй квартирі, а **краще вийди до нього на міжповерховий майданчик**. Якщо після цього ти побачив, що дільничного супроводжують люди в цивільному, одразу натисни на кнопку дзвоника дверей сусідів — нехай будуть присутніми при вашій розмові;
- якщо ти таки дозволив міліціонерів зайти до своєї квартири, **завжди залишайся поруч із ним і обмеж перебування правоохоронця в житлі одним приміщенням**, краще кухнею. Це елементарна, але дуже важлива норма поведінки, інакше не дивуйся, коли наступного дня інші працівники міліції в присутності понятих знайдуть у тебе за шафою якісь невідомі пігулки;
- попри все, **спілкуйся з міліціонерами ввічливо і впевнено**, без образ і погроз. У розмові демонструй обізнаність з вимогами законодавства, своє бажання діяти й спілкуватися з міліцією виключно у рамках правового поля та наміру домогтися такого ж ставлення до себе від правоохоронців. Своє небажання пускати міліціонерів у квартиру можна пояснювати побутовими й незалежними від тебе причинами. Наприклад, сказати, що батько пішов до знайомих і, зачинивши тебе, випадково забрав із собою твій ключ, і ти просто не маєш чим відчинити двері.